

**Ετήσια συνεδρίαση των προέδρων και των γενικών γραμματέων των οικονομικών και κοινωνικών επιτροπών της ΕΕ και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Βιντεοδιάσκεψη, Τετάρτη, 9 Σεπτεμβρίου 2020**

**Οι προκλήσεις της σύγχρονης συμμετοχικής δημοκρατίας σε μια Ευρώπη που ανοικοδομείται:
μια αρχική συμβολή των οικονομικών και κοινωνικών επιτροπών και παρεμφερών οργάνων στη
Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης**

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι πρόεδροι και οι γενικοί γραμματείς των εθνικών οικονομικών και κοινωνικών επιτροπών (ΟΚΕ) της ΕΕ και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΕΟΚΕ) συνεδρίασαν μέσω βιντεοδιάσκεψης στις 9 Σεπτεμβρίου 2020. Παρουσιάζουν τα ακόλουθα συμπεράσματα, τα οποία μεταφέρουν ένα σαφές μήνυμα στήριξης για το ευρωπαϊκό σχέδιο ανάκαμψης και ανασυγκρότησης στον απόηχο της κρίσης που προκάλεσε η πανδημία.

Η φετινή ετήσια συνεδρίαση πραγματοποιείται σε μια εξαιρετικά κρίσιμη περίοδο, κατά την οποία η ΕΕ υφίσταται τις επιπτώσεις της σοβαρότερης υγειονομικής κρίσης στην ιστορία της, και την παραμονή της έγκρισης και της εφαρμογής της δέσμης μέτρων για την ανάκαμψη και την ανασυγκρότηση και της έναρξης της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης (CoFoE).

Μετά από διεξοδική συζήτηση με τις αντιπροσωπείες κατά την ετήσια συνεδρίαση, οι πρόεδροι και οι γενικοί γραμματείς των εθνικών ΟΚΕ και της ΕΟΚΕ θεωρούν ότι:

- 1. Η κρίση της πανδημίας απειλεί σοβαρά την ανθεκτικότητα των κοινωνιών, των οικονομιών και των συστημάτων υγείας και θέτει σημαντικές προκλήσεις για τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, καθώς αποκάλυψε αδυναμίες και όρια της τρέχουσας κατάστασης του ευρωπαϊκού εγχειρήματος, ειδικότερα. Η ανάγκη ταχείας αντιμετώπισης αυτής της παγκόσμιας κατάστασης έκτακτης ανάγκης είναι επιτακτική για την προστασία της δημόσιας υγείας, της οικονομικής ευημερίας και των κοινωνικών συστημάτων, καθώς και για την ίδια την ποιότητα της δημοκρατίας.**

2. **Η ανάκαμψη από τις επιπτώσεις της κρίσης του κορονοϊού θα στεφθεί με επιτυχία μόνο, εάν συνδυαστεί με την αναδιάρθρωση της κοινωνίας μας, καθώς και με την ενίσχυση του ευρωπαϊκού εγχειρήματος.** Δεν μπορούμε απλώς να αποκαταστήσουμε ό,τι προϋπήρχε ήδη: χρειάζεται να το αναδιαρθρώσουμε και να το βελτιώσουμε. Κατά τις ΟΚΕ, η αναδιάρθρωση και η βελτίωση θα πρέπει να βασιστούν στις αρχές που διαπνέουν το σύνολο του έργου μας: προστασία των ανθρωπίνων και των κοινωνικών δικαιωμάτων, των δημοκρατικών αξιών και του κράτους δικαίου, χρηστή διακυβέρνηση και δημοκρατική λογοδοσία, πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού της ενιαίας αγοράς, επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) και δημιουργία μιας κυκλικής οικονομίας. Είναι ζωτικής σημασίας όλες οι επενδύσεις να οδηγήσουν σε διαρθρωτικό μετασχηματισμό της ευρωπαϊκής οικονομίας, προστατεύοντας παράλληλα την κοινωνική συνοχή και οδεύοντας προς την επισιτιστική κυριαρχία, τη μηδενική ρύπανση, την αποκατάσταση της πολυμορφίας και την κλιματική ουδετερότητα στην ΕΕ το αργότερο έως το 2050.
3. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο είναι υψίστης σημασίας. Από το τρέχον έτος και μετά, το Εξάμηνο θα επικεντρωθεί σε μια στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης και θα είναι καίριας σημασίας για την εφαρμογή των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης. Η κοινωνία των πολιτών τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο είναι πρόθυμη και επαρκώς εξοπλισμένη, ώστε να συμμετάσχει πλήρως στη διαδικασία του Εξαμήνου. Οι ΟΚΕ της ΕΕ, οι οποίες συμμετέχουν ήδη ενεργά στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου κάθε χρόνο, θα πρέπει επίσης να συμμετέχουν στην κατάρτιση των σχεδίων ανάκαμψης των χωρών τους.
4. Αποτελεί επίσης επιτακτική ανάγκη να κατανοήσουμε τον λόγο για τον οποίο ορισμένες κοινωνικές ομάδες βρέθηκαν σε πιο ευάλωτη θέση κατά τη διάρκεια της κρίσης, όσον αφορά τόσο την ανεπαρκή προστασία τους από τη μετάδοση της νόσου όσο και την απώλεια των μέσων διαβίωσής τους, και να εργαστούμε για τον περιορισμό αυτής της ευπάθειας στο μέλλον: **κανείς δεν πρέπει να μείνει πίσω.**
5. Όσο θετικά και εκτενή και αν είναι τα **μέτρα** που πρέπει να ληφθούν, θα είναι αποτελεσματικά και ευρέως αποδεκτά μόνο, εάν **εφαρμοστούν σε τοπικό επίπεδο και ωφελήσουν τους πολίτες στους οποίους απευθύνονται.** Συνεπώς, είναι ζωτικής σημασίας να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα, η διαφάνεια και η αμεροληψία της εφαρμογής.
6. Πρωτίστως, ένα από τα κύρια διδάγματα της κρίσης του κορονοϊού είναι ότι τα συστήματα υγείας σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες πρέπει να ενισχυθούν μέσω της δημιουργίας μιας «Ένωσης της ΕΕ στον τομέα της υγείας», όπως πρότεινε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πρόγραμμά της EU4Health («Η ΕΕ για την υγεία»).
7. **Οι οργανώσεις των εργοδοτών, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και άλλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών διαδραμάτισαν καίριο ρόλο στη λήψη κατάλληλων μέτρων και στην εφαρμογή μέτρων συχνά ιδιαίτερα δύσκολα ανεκτών από τις επιχειρήσεις και τα άτομα.** Εφάρμοσαν μεγάλο αριθμό μέτρων και έδωσαν πολλές έγκυρες απαντήσεις τους τελευταίους μήνες. Ορισμένα παραδείγματα μπορούν να καταδείξουν αυτές τις πρόσφατες εμπειρίες: σε ορισμένα κράτη μέλη, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι εργοδότες δραστηριοποιήθηκαν ιδιαίτερα στην ανάπτυξη και την εφαρμογή μέτρων για την εργασία και τις εργασιακές σχέσεις, π.χ. «πρωτόκολλα επιστροφής στην εργασία»: υπογράφηκαν νέες

συλλογικές συμβάσεις, οι οποίες επεκτείνουν την πρόσβαση στα συστήματα παροχών ανεργίας στους εργαζομένους· οι κοινωνικοί εταίροι πρότειναν μέσα στήριξης για τους αυτοαπασχολούμενους και τις ατομικές επιχειρήσεις και υπέγραψαν συμφωνίες για την υγεία και την ασφάλεια, καθώς και για μέτρα για την απασχόληση των εργαζομένων· άλλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών διέδωσαν πληροφορίες σχετικά με έκτακτα μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση για την προστασία των καταναλωτών, θέσπισαν συστήματα εκπαίδευσης εξ αποστάσεως για να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευόμενους, στήριξαν τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας, τις κοινότητες και τις ευάλωτες ομάδες που επλήγησαν από την πανδημία και έλαβαν πολλά άλλα μέτρα που κατέδειξαν την ολόψυχη δέσμευσή τους στη συνέχιση της παροχής στήριξης ζωτικής σημασίας σε ευάλωτα άτομα και άτομα που έχουν ανάγκη.

8. Η αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών θα αποτελέσει βασικό παράγοντα για την αντιμετώπιση της κρίσης. Η αλληλεγγύη και η δέσμευση είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την ένταξη των νέων στην κοινωνία από άποψη εργασίας, κατάρτισης και μάθησης, καθώς και για τα άτομα με αναπηρία, τα άτομα που βιώνουν απώλεια ανεξαρτησίας, και τους ηλικιωμένους, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τους παρέχεται φροντίδα στο σπίτι ή σε ειδικευμένα ιδρύματα. Τέλος, η κοινωνία των πολιτών είναι αποφασισμένη να στηρίζει τις προσπάθειες για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών και των παιδιών.
9. Αν και υπάρχουν εξαιρέσεις σε ορισμένες χώρες, είναι, ωστόσο, αληθές ότι, για τη μεγάλη πλειονότητα των εθνικών ΟΚΕ, ο ρόλος τους έχει γενικά ενισχυθεί.
10. **Οι κοινωνικοί εταίροι, οι λοιπές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και οι ΟΚΕ θα πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο σε αυτήν τη διαδικασία ανάκαμψης και ανασυγκρότησης, καθώς έχουν τις ρίζες τους στην πραγματικότητα των κοινωνιών και των οικονομιών μας.** Η ΕΟΚΕ, καθώς και το δίκτυο των εθνικών ΟΚΕ, είναι πράγματι ο κατάλληλος χώρος για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, την ανταλλαγή απόψεων και την ανταλλαγή βέλτιστων λύσεων για την ανάκαμψη και την ανασυγκρότηση.
11. **Ταυτόχρονα, αντιμετωπίζουμε μια διαρθρωτική κρίση εκπροσώπησης.** Το σημερινό μοντέλο επηρεάζεται από σημαντικές αλλαγές που διαταράσσουν τις παραδοσιακές αντιπροσωπευτικές οργανώσεις και έχουν αρνητικές επιπτώσεις στους ενδιάμεσους φορείς. Η εξέλιξη της χρηστής διακυβέρνησης στον 21ο αιώνα δεν θα μπορέσει να αγνοήσει την αυξανόμενη ζήτηση για συμμετοχή του κοινού στην πολιτική διαδικασία σε εθνικό, καθώς και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι ΟΚΕ αντιμετωπίζουν την πρόκληση της ικανοποίησης αυτής της αυξανόμενης ζήτησης στις δραστηριότητές τους, σεβόμενες ταυτόχρονα τον πολιτισμό και τη μορφή του κοινωνικού διαλόγου στα διάφορα κράτη μέλη. Ορισμένες ΟΚΕ βρίσκονται στην πρώτη γραμμή των εξελίξεων αυτών και κατόρθωσαν να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν μέσα συμμετοχής με μεγάλη επιτυχία. Οι πλατφόρμες της κοινωνίας των πολιτών, οι επιτροπές πολιτών ή η διαρθρωμένη διαδικτυακή διαβούλευση είναι μερικά από τα παραδείγματα που έχουν επιδείξει αξιοσημείωτα επιτυχή αποτελέσματα.
12. **Την παραμονή της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης, οι ευρωπαϊκές ΟΚΕ επαναλαμβάνουν την προθυμία τους να συνεργαστούν πλήρως με τις κυβερνήσεις και τα**

κοινοβούλια και να συμμετάσχουν στον σχεδιασμό, τη διαμόρφωση και την εφαρμογή διαδικασιών σε όλα τα επίπεδα και όλα τα στάδια, καθώς και για όλα τα ειδικά θέματα, για την προστασία της υγείας, της ασφάλειας και της ευημερίας των πολιτών. Σύμφωνα με τις ΟΚΕ, τα προβλεπόμενα μέτρα πρέπει να αναδειχθούν μέσω του κοινωνικού διαλόγου και της οικοδόμησης συναίνεσης, καθώς και της συμμετοχής και της συμφωνίας των κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών. Στο πλαίσιο αυτής της νέας διαδικασίας ανάκαμψης και ανασυγκρότησης, οι ΟΚΕ ευελπιστούν ότι η προσεχής Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης θα αποτελέσει μια ευκαιρία για την ενδυνάμωση και την εμβάθυνση της θεσμικής διάρθρωσης της ΕΕ, καθώς και για την πραγματική ανανέωση του εγχειρήματος της ΕΕ, προκειμένου να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις των επόμενων δεκαετιών και να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των ευρωπαϊκών εθνών για «περισσότερη» Ευρώπη.
